

INSPIRATIONSPUNKTER

1. oktober 2018

**Talepapir – samrådsspørgsmål AV, stillet efter ønske fra
Flemming Møller Mortensen (S) og Trine Bramsen (S).**

[Kun det talte ord gælder]

[Indledning]

- Mange tak for invitationen til at komme her i dag.
- Jeg synes, det er en alvorlig sag, og jeg har glæder mig til at svare på jeres spørgsmål.
- Udvalget har bedt mig svare på, hvilke tiltag jeg agter at tage for at begrænse antallet af fyrværkeriskader.
- Derudover har udvalget bedt mig svare på, om jeg mener, at der er erfaringer fra andre nordiske lande, som vi i Danmark bør lade os inspirere af.
- Jeg lægger stor vægt på fyrværkerisikkerhed og på at nedbringe antallet af fyrværkeriulykker. Derfor er jeg også glad for, at der i forbindelse med det seneste nytår var lidt færre personer, der kom til skade, sammenlignet med året forinden.

- Vi har tradition for, at nytåret fejres med fyrværkeri. Det er en tradition, jeg synes, vi skal holde fast i. Men samtidig skal sikkerheden være på plads. Forbrugerne skal informeres om sikker adfærd med fyrværkeri gennem kampagner og oplysningsarbejde, så vi undgår usikker adfærd med fyrværkeri, og forebygger ulykker bedst muligt.
- Vores regler på området skal sikre, at det er nemt og trygt at være forbruger, når man køber fyrværkeri i Danmark. Det sikrer vi ved, at de virksomheder, der sælger fyrværkeri, bliver kontrolleret af myndighederne.
- Sikkerhedsstyrelsen har oplyst mig, at det seneste nytår var et forholdsvis roligt år i forhold til antallet af henvendelser til styrelsen om farligt fyrværkeri sammenlignet med tidligere år.
- Der har desuden været stor samarbejdsvillighed fra fyrværkerisælgerne. Det gælder både i forhold til oplysning af forbrugerne om at bruge beskyttelsesbriller og holde afstand, men også i forhold til hurtigt at stoppe salget af produkter, når noget fyrværkeri konstateres at være ulovligt. Den samarbejdsvillighed er et rigtig godt fundament for arbejdet med at begrænse antallet af fyrværkeriulykker.
- Det var så indledningen.

[Spørgsmål AV første del: Hvilke tiltag agter ministeren at tage for at begrænse antallet af skader på mennesker som følge af fyrværkeri?]

- I forhold til spørgsmålet om, hvilke tiltag jeg vil tage for at begrænse antallet af ulykker, så kan jeg sige, at jeg – og regeringen – arbejder aktivt på at nedbringe antallet af fyrværkeriulykker. Det er et forebyggende arbejde, som vi allerede fra i år vælger at styrke igennem Sikkerhedsstyrelsens kontrol- og informationsindsatser.

[Risikobaseret kontrolindsats]

- Kontrollen med de virksomheder, der importerer fyrværkeri til Danmark, er risikobaseret. Det betyder, at kontrolindsatsen sætte ind, hvor der er størst risiko for forbrugeren og regelefterlevelsen i branchen er lavest. Eksempelvis tester Sikkerhedsstyrelsen ofte raketter og batterier, da det er de fyrværkerityper, der oftest medfører ulykker.
- Den tilgang bidrager til at skabe en effektiv forebyggende kontrolindsats, da ressourcerne bruges på de virksomheder med fyrværkeriprodukter, der vurderes at være forbundet med den største risiko. Og samtidigt undgår vi at genere de virksomheder som ikke forhandler disse produkter.

- Sikkerhedsstyrelsen kontrollerer, om fyrværkeriet er lovligt i Danmark, om fyrværkeriet indeholder den rette mængde krudt, og om det er mærket korrekt. Samtidig er Sikkerhedsstyrelsen i dialog med virksomhederne om deres egenkontrol af produkterne. Det indebærer fx, at importører af fyrværkeri også selv skal kontrollere, at deres fyrværkeri er CE-mærket og sikre at udvalgte produkter er testet.
- Fyrværkeriprodukter testes også af Sikkerhedsstyrelsen for at minimere risikoen for, at usikre produkter når ud til forbrugerne. Så kan der sættes tidligt ind, hvis fx et batteri skyder ud af siden, eller en raket ikke flyver, som den skal.
- Endelig bliver der ført tilsyn på udsalgssteder over hele landet, når der sælges fyrværkeri op til nytår. Sikkerhedsstyrelsen kontrollerer, at der kun forhandles lovligt fyrværkeri, og at der ikke sælges fyrværkeri, som i tests har vist sig at udgøre en fare. Det bidrager til, at forbrugerne kan være trygge, når de køber fyrværkeri i Danmark.

[Informationskampagner]

- Fyrværkeriskader skyldes dog ikke alene selve fyrværkeriet, men i høj grad også, hvordan det bliver brugt.

Flere skader skyldes desværre uhensigtsmæssig adfærd. Eksempelvis er det oftest unge mænd uden beskyttelsesbriller, der kommer ud for en fyrværkeriulykke.

- Derfor indeholder regeringens forebyggende arbejde – ud over en effektiv kontrolindsats – også målrettede informationskampagner. Jeg er optaget af, at kontrolindsatserne går hånd i hånd med målrettede kampagner, der oplyser forbrugerne om sikker adfærd med fyrværkeri.
- For at udbrede kendskabet til fyrværkerirådene, prioriterer regeringen målrettede kampagner. Regeringen brugte sidste år flere ressourcer på det forebyggende kampagnearbejde end året før. Det resulterede i, at der blev udviklet nye kampagner, som nåede bredt ud og involverede bl.a. folkeskolerne, flere forskellige sociale medier og nye teknologier som fx Virtual Reality-briller.
- De målrettede kampagner var gjort nærværende for de unge, som var den primære målgruppe. Jeg er derfor også glad for, at antallet af børn og unge under 14 år, som kom til skade ved det seneste nytår, faldt i forhold til året før. Det er jo en god udvikling.
- Jeg forventer, at med en vedvarende kampagneindsats kan vi oplyse forbrugerne om sikker adfærd og med et langt, sejt træk nedbringe antallet af skader yderligere.

Det er ikke sikkert, at det sådan er fra år til år, men på lang sigt.

- Sikkerhedsstyrelsen har efter nytåret - altså nytåret 2018 - holdt dialogmøde med bl.a. Fyrværkeribrancheforeningen, Beredskabsstyrelsen og Ulykkes Analyse Gruppen ved Odense Universitetshospital. Her blev antallet af ulykker drøftet, ligesom Sikkerhedsstyrelsens forebyggende arbejde med at oplyse forbrugerne om sikker adfærd med fyrværkeri var på dagsordenen.

[Yderligere kontrolindsats]

- Jeg er glad for, at med en øget tilsynsindsats mellem jul og nytår samt målrettede informationskampagner lykkedes det at nedbringe antallet af skader en lille smule ved det sidste nytår.
- Men nu har jeg sagt det flere gange, at antallet af skader faldt sidste år. Jeg er bevidst om, at antallet af skader over en 10-års periode har ligget nogenlunde på samme niveau. Regeringen arbejder på, at den positive udvikling med et fald i fyrværkeriskader fortsætter.
- For at understøtte den positive udvikling lægger regeringen op til, at det forebyggende arbejde med målrettede informationskampagner skal fortsætte.

- Og regeringen lægger op til at øge kontrolindsatsen med de virksomheder, der importerer fyrværkeri.
- Og der vil blive testet flere fyrværkeriprodukter, så usikre produkter ikke kommer ud til forbrugerne, og der vil blive foretaget flere tilsyn på udsalgssteder mellem jul og nytår. Sidste nytår blev der ført tilsyn på 58 flere udsalgssteder end året forinden, og det svarer til i alt 137 tilsyn. Frem mod næste nytår vil vi øge antallet af disse kontroller yderligere for at sikre, at reglerne bliver overholdt, når forbrugerne køber fyrværkeri.
- Det er min forventning, at en øget kontrolindsats kan bidrage til, at virksomhederne bliver mere opmærksomme på, om fyrværkeriet lever op til reglerne til gavn for forbrugernes sikkerhed.
- Så går jeg videre med anden del af samrådsspørgsmålet om erfaringerne fra de andre nordiske lande.

[Spørgsmål AV andel del: Mener ministeren, at der er erfaringer fra andre nordiske lande, som vi i Danmark bør lade os inspirere af?]

- Vi følger udviklingen i de nordiske nabolande for at søge inspiration i deres erfaringer.

- Jeg vil starte med at slå fast, at vi har meget forskellige traditioner i de nordiske lande hvad angår måden at fejre nytår på. Også måden vi opgør fyrværkeriskader på er meget forskellig.
- Danmark er det land i Norden, hvor borgerne har den stærkeste tradition for at fejre nytåret med selv at anvende fyrværkeri. Og vi importerer i Danmark over 4 gange så meget fyrværkeri som svenskerne, selvom Sverige er omkring 10 millioner mennesker og dermed noget flere end i Danmark.
- Naturligvis lader vi os inspirere af nordiske erfaringer. Sikkerhedsstyrelsen er løbende i dialog med fyrværkerimyndighederne i de nordiske lande for at udveksle erfaringer.
- Den generelle tilbagemelding fra de nordiske fyrværkerimyndigheder er, at det er helt centralt, at der iværksættes informationskampagner for at oplyse forbrugerne om sikker adfærd.

[Om de Nordiske erfaringer]

- Flere af vores nordiske nabolande har besluttet, at fyrværkeri må anvendes i kortere perioder, end det er tilfældet i Danmark, mens Island dog har en lempeligere lovgivning på det område.

- I Danmark strammede vi sidst fyrværkerilovgivningen i 2014, så salgs- og anvendelsesperioden for fyrværkeri blev indskrænket. Det er nu kun tilladt at affyre fyrværkeri i en kort periode fra 27. december til 1. januar, og vi indskrænkede anvendelsesperioden bl.a. af hensyn til personer og dyr, der er generet af støjen.
- I Danmark har vi begrænsninger på, hvilken type fyrværkeri forbrugerne kan købe. Eksempelvis har vi et forbud kanonslag. Vi har et forbud mod miniraketter, da vi ved, at de flyver usikkert. Og så har vi også et forbud mod fyrværkeri, der er beregnet til at skulle holdes i hånden.
- På samme måde har flere af vores nabolande forskellige forbud, der ligner de danske.
- I Island har de ikke indført forbud mod fyrværkerityper.
- I Norge har de indført et generelt forbud mod raketter. I Danmark har vi kun et forbud mod de kraftigste raketter til forbrugere, som man skal være uddannet professionel fyrværker for at anvende.
- Hver enkel fyrværkeriskade gør indtryk, og jeg vil selvfølgelig ønske, at vi igen oplever et fald i antal fyrværkeriulykker.

- Men jeg mener ikke, at vi bør gå forbudsvejen for at mindske antallet af ulykker yderligere. Regeringen ønsker grundlæggende, at der skal være mulighed for at nyde fyrværkeri på himlen i Danmark. Dét skal der være mulighed for, uanset om man holder nytår i byen eller på landet.
- Så frem for at gå forbudsvejen, skal vi i stedet oplyse forbrugerne om at huske beskyttelsesbriller, holde afstand og kun bruge lovligt fyrværkeri. Det tror jeg på, at vi kan komme langt og samtidig fastholde den gode danske tradition med fyrværkeri til nytår.
- I Norge har kommunerne mulighed for at forbyde fyrværkeri i specifikke afgrænsede områder. Det kan de gøre af hensyn til personfare, miljø eller fx materielle værdier. Denne mulighed har været anvendt i tre norske byer – fx i Oslo.
- I Danmark har kommunerne faktisk også mulighed for at forbyde fyrværkeri i et begrænset område, hvis det er til fare.
- I visse kommuner er der områder, hvor fyrværkeri ikke må anvendes, da der ikke kan opretholdes den tilstrækkelige afstand til huse med stråtag eller dyrehold.

- Jeg har dog ikke kendskab til tilfælde, hvor kommuner har forbudt anvendelse af fyrværkeri i et område, med henvisning til risikoen for personskader.
- Men der er faktisk mulighed for, at man kan gøre det i kommunerne. For at komme med et eksempel, så kunne man jo beslutte at forbyde fyrværkeri, hvis der var et område med mange stråtede huse. Det er altså også muligt at forbyde det på eksempelvis Rådhuspladsen, som jeg har fået det oplyst, hvis man synes, at det er for farligt. Så kan kommunen gøre det. Det er Sikkerhedsstyrelsens vurdering.
- For at understrege over for kommunerne at de har denne mulighed, har jeg bedt Sikkerhedsstyrelsen om, at gøre dem særligt opmærksomme på dette frem mod det kommende nytår.
- Jeg synes, at det er en god model, at det er op til kommunerne at vurdere, om der er særlige, lokale forhold, som gør, at der er større fare for personskade i specifikke områder, fx de tætbefolkede områder som byerne.
- Jeg vil også gerne bemærke ift. vores nordiske nabolande, at vi, udover at have forskellige fyrværkeritraditioner, også registrerer ulykkerne meget forskelligt. Derfor

skal man passe lidt på, når man sammenligner tallene på tværs af landene.

- I *Danmark* opgør vi antal skader på baggrund af indberetninger fra samtlige sygehuse, der har registreret en fyrværkerirelateret skade – det gælder både de alvorlige skader og mindre fyrværkeriulykker.
 - I *Finland*, der opgør de kun antallet af øjenskader, som bliver behandlet på hospitalet.
 - I *Sverige* opgør de fyrværkeriskader på baggrund af oplysninger fra en række hospitaler, og det tal ganges så op for at afspejle den svenske befolknings størrelse.
 - I *Norge* er det alene antallet af øjenskader, der bliver opgjort på baggrund af indberetninger fra samtlige sygehuse. De øvrige skader skal til gengæld meldes ind til fyrværkerimyndigheden af enten brandvæsenet eller privatpersoner.
 - I *Island* opgøres fyrværkeriskader slet ikke.
- Det betyder, at man skal være opmærksom på, hvad det er, der rent faktisk ligger bag tallene, når man sammenligner på tværs af de nordiske lande.

[Afslutning]

- Regeringen mener, at i Danmark har vi fundet en god balance, hvor vi tager hensyn til den danske tradition med fyrværkeri til nytår, og samtidig sikrer en effektiv kontrolindsats og målrettede informationskampagner.
- Jeg har nu fremlagt de nordiske erfaringer, og hvordan regeringen allerede sidste år øgede kontrolindsatsen for at forbedre fyrværkerisikkerheden, samtidig med at der hvert år bliver iværksat målrettede informationskampagner om sikker adfærd.
- Og så har jeg fremlagt hvordan regeringen frem mod nytåret 2019 øger kontrolindsatsen yderligere for at skubbe på en udvikling mod færre skader.
- Tak